

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 76. ANUL XVI.

Telegraful este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru Provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a. Inscratiunile se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirula, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 21 Septembrie (3 Oct.) 1868.

La cererea ce s'au facutu din mai multe parti, in interesulu publicului nostru, vomu eda „Telegraful Romanu“, pre tempulu catu va dura congresulu mai de multe ori, si respective deca va fi materialu totu a dou'a di.

Prospectu congresualu.

Ori catu de mare a fostu silinti'a nostra de a fi esacti in referatulu nostru despre congresu, trebuie sa marturisim ca suntemu de parte de a fi trebui sa ne impartim in mai multe parti sa avem mai multe mani pentru ca sa putemu indeplini tabloulu, carele sa puna pre cetitori in stare de a ave inaintea ochiloru totu, dara totu ce se petrece in Sabiu dela convenirea membriloru congresului nationalu bisericescu alu Romaniloru de religiunea gr-or. din Transilvania si Ungaria.

Cu tote aceste ne tienemu de datoria a face aceea ce potu puteri omenesci si a schiti incatva si acele ce nu potu incapé in cadrele relatiuniloru despre siedintiele publice. Cetitorii apoi voru ave bunetate a pune tote la locurile unde se covine si si voru face ei in modulu acest'a icon'a care sa o aiba despre congresu, desparte aceea corporatiune, carea in adeveru e inaltatori'a de anima.

Inca inainte de inceperea siedintieloru publice pentru inlesnirea lucrâriloru in aceste, membrii aflara cu cu cale a se intruni in conferintie private, a discuta si pregati lucrurile ca sa pota merge cu iutiela cu care cetitoriulu pote vede ca au decursu siedintiele tienute pana acum.

Dupa acest'a se facu impartirea in comisiuni, cari si ocupa pre deputatii mai totu tempulu catu prisosesc dela conferintiele private si siedintiele publice. Acest'a inea e unu mediu prin care lucrurile se acceleraza, dara e si posibila decurgerea loru netedu, incatu fara de a ne maguli, putemu dice in consciintia curata, ca acestu corpu este la inaltimea misiunii sele.

Comisiunile in tote importantia loru, asiad. e. Comisiunea pentru elaborarea regulamentulu de organizarea provinciei metropolitane. Acest'a are sa elaboraze unu proiectu, carele sa fia baza dezvoltarei vietii nostre nationali bisericesci. Importanti'a regulamentulu acestuia nu la pote pierde din vedere nici decum si interesulu ce lu descoperitu congresulu cu alegerea unei comisiuni asiad. numerose suntemu deja incredintiali ca au trecut si asupra comisiunii.

Totu asiad de insemnata e acea pentru elaborarea unei proceduri in lucruri disciplinare si divortiale.

La afacerile deosebirei a acelu parti cari sunt inca mestecate cu serbi vedemu ca e rugatu a participa si Pre Santi'a Sea, Parintele Episcopu alu Aradului si adeca la comisiunea respectiva spre a da deslusirile necesarie, de cari, pentru cunoscintiele detaiate ce le are in lucruri de acesta natura, Pre Santi'a Sea dispune mai bine.

Si asiad luandu tote comisiunile dea rendulu la tote vomu afla insemnatate mare, care sa atraga interesulu connationaliloru nostri cu deosebire acelu ce se tienu de biserica resaritena. Un'a din comisiunile mai recente nu o putemu trece cu vederea acest'a este cea emisa la propunerea dlui deputatu Borlea: pentru proiectulu ministrului de culte incatu acel'a cu mesurile espuse acolo pentru scola se pare a vatama autonomia bisericeii nostre in punctulu scololoru. Incatu se pare, dicemu, pentru ca, folosindune de observarea dlui deput. Babesiu a da o parere decisa dupa prim'a cetire a proiectulu nu se pote. Cu tote aceste temerea membriloru congresuali e justificata si obligatiunea congresului este de a veghia asupra autonomiei bisericesci castigata cu atat'a greutate, carea, vatemenduse in ori care parte, aru fi ea o naia care pote lua apa si

care in urma se aru putea face netrebuincioasa pentru cultura. Punctulu acest'a atinsu de dlui Borlea este unulu din cele mai esentiale, pentruca influinti'a lui se vera in sinulu familielor si pote ave urmari asupra generatiuniloru viitoare.

Fiindu ca detairile le facemu cunoscute mai la vale, credemu ca si din cele schitiate pana aci, cetitoriulu si va face idea despre fisionomia si despre activitatea congresului nostru.

Aceste permitiendu-le revenim mai in detaiu la lucrurile comisiunii de 27.

Siedinti'a I. a comisiunii de 27. s'a tienutu in 30. Sept. in carea infatisandu-se 22 membri, s'a purcesu la constituire, si prin aclamatiune s'a alesu

1. de preside D. deputatu Georgiu Ioanovicu
2. de notariu D. deputatu Ioane Pascariu
3. de referinte D. deputatu Ioane Alduleanu
4. de referinte substitulu D. deputatu Nicolae Popea.

Astfelu constituindu-se comisiunea, indata s'a si afflatu de necesariu a hotari inainte de tote modulu de procedere la lucrurile comisiunii, adeca: cum se lucra comisiunea? si s'a decisu dupa o consultare, ca operatulu Escelentiei sale, sa se predea la unu membru alu comisiunii cu insarcinarea, ca acest'a studiandu operatulu, si combinandu partile lui connese deameruntulu, se faca o propunere comisiunii intregi despre impartirea materiei. Cu afarerea acest'a fu insarcinatu referintele comisiunii D. Alduleanu, apoi s'a incheiatu siedinti'a, si spre convenirea cea mai de aproape s'a determinatu diu'a urmatoare.

II.

A dou'a siedintia a comisiunii de 27. s'a tienutu in 1. Oct. c. n. in carea referintele face urmatoarea propunere:

Sa se imparta comisiunea intraga in 3. subcomisiuni, ca operatulu inregu dupa partile lui connexe in 5 puncte principale, cari apoi se vina la subcomisiuni, si adeca:

- a. organizamulu bisericeii intregi peste totu de jos dela parochii, pana susu la metropolia,
- b. organizarea congresulu bisericescu, in care se cuprinde si legea electorala,
- c. regularea fonduriloru si a episcopieloru,
- d. trebile scolare.
- e. regularea parochieloru.

Din aceste 5. puncte se pote vede indata misiunea cea prea, si ponderosa a comisiunii de 27. Referintele mai departe e de opiniunea, ca lasandu-se tempu membriloru de a combina acesta propunere, de astadata sa se incheie siedinti'a, si dupa amediadi sa se continue. In urmarea acestei'a, comisiunea si-a disolvatu siedinti'a.

Sied. III. 1. Oct. d. am.

Referintele recapitulandu impartirea operatulu intregu in 5. puncte, si motivandu acesta impartire, propune a se decompune comisiunea in trei subcomisiuni, cari primindu insarcinarea de a prelucra materialulu impartitu, la tempulu seu se refereze, in siedinti'a plenara a comisiunii de 27. si adeca

- subcom. I. sa se ocupe cu organismulu bisericeii in generalu, si cu organizarea congresului in specie,
- subc. II. cu organizarea fonduriloru si a episcopieloru.
- Subcom. III. cu trebile scolare, si regularea parochieloru.

Referintele propune mai departe a se staveri unele principii generali, cari sa serveasca de cinsura, si de indreptariu la fia-care comisiune, ca

nu cum-va o comisiune sa lucre dupa unu principiu iera ceea-lalta dupa altu principiu.

De si erau pareri diferite despre impartirea materialulu la subcomisiuni, totusi in urma comisiunii s'au invoitu la impartirea propusa prin referinte, si acú s'au purcesu la decompunerea comisiunii in 3. subcomisiuni seu sectiuni in modulu urmatoriu: s'au alesu in subcomisiunea.

I. DD. Popea, Alduleanu, Branu-Lemenyi, Romanu, Babesiu, Cosm'a, Pesteanu, Georg. Ioanovicu, Maniu.

II. DD. Hani'a, Pascariu, Macelariu, Bic'a, Ales. Mocioni, Radulescu, Ioann Popovicu, Seraciu, Ant. Mocioni.

III. DD. Metianu, Piposiu, Hodosiu, Russu, Sig. Popovicu, Cermen'a, Iacobu Popovicu, Fauru, Pascu.

Dupa acest'a se staverescu urmatoarele principii generali: 1.) Operatulu Escelentiei Sele servece de materialu si de bas'a generala a lucrâriloru, fara ca in adaugere, modificare seu stramutare sa fie legate manile subcomisiuniloru, 2.) organizarea sa se bazeze pre sistem'a reprezentativa sinodala, 3.) pre-totindenea sa observeze proportiunea de pana acú m'a, adeca 1/3. formeza preotii, 2/3. parti formeza mireni, incependu dela sinodulu protopresviteralulu pana susu la congresulu metropolitaniu, 4.) Presidiulu are sa-lu porte preotii, 5.) Causelle dogmatice nu se tienu de felu de lucrurile comisiunii, ci numai cele administrative, economice si giudiciale, cari suntu de natura mirenesca.

Acú s'a escatu o dezbateru mai lunga si vivace s'au pusu adeca intrebâri: ca ore mireni sa iee parte la Consistoriu ori ba? cari suntu causele civile si cari cele dogmatice? apoi: cine e forulu in cause disciplinare? deca mireni au dreptu a alege pre preoti: ore au dreptu a-i si destitui deca nu voru corespunde chemârii lor? etc. si in urma se convoira toti la aceea, ca intrebarea acest'a, studiundu-se sa se iee la dezbateru atuncea, candu va fi vorb'a de consistoriu, si de procedura. Atuncea cu multu mai usioru se va putea face o paralela intre causele strinsu dogmatice, civile, si disciplinare, decatu acum'a, candu organismulu bisericeii intregi nici nu s'au pusu in lucrare. Si cu acest'a siedintia s'au incheiatu.

Siedinti'a IV. in 2. Octobru a. c.

Fiindu-ca subcomisiunile suntu alese, urmeza decompunerea factica a comisiunii de 27 precum si impartirea materialulu intre ele, avendu fie-care subcomisiune a se constitui, si totodata fie-care comisiune are a incunoscintia pre D. Georgiu Ioanovicu presidele comisiunii de 27 despre presiedintii, notarii si referintii subcomisiuniloru respective, ca in casu de lipsa acestia toti sa se pota pune in cointelegere, seu si a conchiamá comisiunea intraga la siedintie plenare.

In urmarea acestor'a subcomisiunile s'au retrasu in localitatiile sele ca sa-si incepa lucrâri.

Comisiunea esmisa pentru elucrarea unei proceduri in cause mateimoniales si disciplinare s'a constituitu, alegandu de presiedinte pre D. protopresbiteru Hane'a si de secretariu pre D. Gallu. Cium audim s'a si apucatu de ventilarea principilulu ca si aci se va lua de base tratatulu respectivu din compendiu dreptulu canonicu edatu de Escelentia sea P. Metropolitu.

Congresulu nationalu bisericescu romanu

Siedinti'a a dou'a se tinu in 17/29 Sept. sub presidiulu ordinariu.

Indata la inceputu se cetesce protocolulu siedintiei precedente din 16/28 Sept. a. c. si dupa putine modificari se autentica.

(Procesu in Ioanovicu)

Alta propunere face dl. Dr. Maniu, că sa se introduca în protocol per extensum cuventarea presiedintelui, cu carea au deschis congresul. Acesta se primesce se ordineză corigerea concludului în acestu întielesu, se adauge ca cuventarea sa urmeze în protocolu după decurgerea obiectelor.

Dlu Protosincelu Mironu Romanu observă, căci de atari trebuie sa privim și cele de până aci, ca în protocolulu siedintiei trecute eră bine sa se petreacă și servitiulu ddiescu de Dumineca, cu atât mai vertosu cu câtu e prevediutu și în regulamentul provisoriu. Ceea ce se primesce.

Sig. Borlea, face observare ca după ce în protocóele parlamentare nu se punu titulaturile, sa nu se puna nici titulu de domn. La acest'a reflecteaza dep. Dr. Maniu, ca acest'a la verificare a trebuit sa se faca dara și pentru istoria, și în fine și pentru deosebirea unoru deputati cari au mai unu și acel'a-si nume inca e de lipsa a se intrebuintia caracterele spre distingere.

Dlu Dr. Glodariu, observă ca sa se sterga la membrii congresului tóte titulaturile, și sa se accepteze numai numirea de „parinte“. Nefiindu propunerea acest'a de nimenea spriginita remâne delaturata.

Dlu dep. Macelariu face observarea, ca s'a titulat în protocolu, ca e în pensiune, ceea ce în adeveru nu e.

În fine Presied. reasuma observările făcute la protocolu și dice, ca pentru istoria sa se puna și titulaturile de asta data, iera pre viitoriu remane ca în protocolu nici numele, ci numai obiectulu sa se amintesca.

Presidiulu arata o depesia dela Dlu Marcu, Rotariu vice-colonelu, prin care acest'a face aretare, ca acum deocamdata este impedecatu, de a veni la congresu. Se ia la cunoscintia.

Teodoru Serbu vicenotariu comitatensu, Moise Lazaru Protopresbiteru, Petru Rosic'a, senatoru, Filipu Pascu, asessoru comitatensu, Nicolae Gaetanu se infatiosadia la congresu și-si predau credentionalele lor presidiliului; credentionalele cautându-se și neaflându-se vre o greutate, toti 5 domni ablegati se verifica.

Dupa aceste Presiedintele provóca comisiunea verificatóre, a referá. În urmarea impedecării notariului comisiunei deputatulu Iulianu Ianculescu referéza despre alegerea din cerculu de alegere din Ili'a și propune, ca acest'a alegere sa se dechiare de nulificata și spre efeptuirea unei nóue alegeri sa se recere venerabilulu Consistoriu archidiecesanu.

Dupa o desbatere pró și contra acestei propuneri cu majoritatea voturilor se dechiara alegerea din cerculu a XVIII. de alegere din Ili'a alu archidiecesei, tienuta în 15 Septembrie 1868 de nimicita și presidulu congresualu se recerca spre ordinarea unei nóue alegeri.

Totu în cestiune de verificare deputatulu Medtianu, cá referintele comisiunei respective, relatineza despre alegerea din Chisineu, dieces'a Aradului, tienuta în 5 Septembrie a. c., opinionându, ca deputatulu Michailu Nicóra sa se dechiare de verificatu.

În contr'a acestei opinii se propune verificarea Dluu advocatu Emericu Stanescu de o parte, iera de alta parte nimicirea alegeri intemperate în Chisineu, cu privire la M. Nicóra și Emericu Stanescu. După finirea desbaterei acestoru propuneri prin majoritatea voturilor s'au primitu opiniunea comisiunei verificatóre, și deputatulu Michailu Nicóra s'au dechiaratu de verificatu.

Presiedintele provóca pre comisiunea esmisa pentru stabilirea regulamentulu de afacerile interne, a-si da relationea, în a cărei urmări referintele comisiunei Nicolae Popea relationeaza se cetesce regulamentul provisoriu cá proiectu din § în § și se primesce cu modificări facute de comisiune și cu unele facute în congresu, care regulamente credem ca-lu vomu impartási, câtu ne vomu puté inlesni, publiculu nostru cetitoriu.

La § 20 din proiectulu de regulamentul din cestiune se desfasura o discussiune viua din carea facem după notitie stenografice urmatoriulu estrasu :

Dlu dep. Borlea : Înaltu Congresu ! La aline'a din urma a acestui § mi ieu libertate a propune ca votulu minorității inca în rendulu a 3-lea sa se dica „votare nominala séu secreta“; căci eu amu observatu de o parte ce aru fi vointi'a mai multoru membri de alta parte și votisarea aru fi în tóta privinti'a mai liberala și mai corespunditóre . . .

Dlu dep. Alduleanu : Motiunea dlui Borlea este de insemnătate.

În regulamentul acest'a se afla numai o dispozițiune unde se dice ca votisarea secreta are locu numai la alegerile personali. — Prin urmare motiunea dlui Borlea merge de totu în alta directiune, fără fine, adeca cându voru cere 20 de membri ai congresului votisare nominale atunci potu cere și votisare secreta ori carele obiectu : scopulu votisării acesteia, este totu acela, care este în natura votisării secrete la alegerea persónelor, adeca că sa nu se scie ca cum au votisatu fia-care

Asiá me rogu se fimu cu atentiune la acesta întrebare. Eu în comisiune amu fostu pentru majoritate, și m'amu dechiaratu în contr'a votisării secrete.

Eu m'amu dechiaratu în contr'a acestei pareri, pentru aceea, căci deca s'aru primí votarea secreta, și concedem o atare dispozițiune, atunci ne vedem constrinsi a perde cea mai mare parte cu votare secreta, cându aru veni acest'a la ordinea dilei.

Va se dica, noi căroru ne este tempulu amesurat, nu putem sa primim astfelu de dispozițiune, care ne rapesce tempu fórte multu, de care insa avem a ne folosi.

Asiá dara parerea mea este, ca o atare dispozițiune are se referi numai la unu obiectu de deosebita natura. Se potu nasce discussiuni esacerbate, unde în locu de votisare nominale se cere votisare secreta. —

Votarea secreta nu este iertata fără numai în casurile alegerilor de persóne, unde natur'a lucrului aduce votisarea secreta cu sine. În alte obiecte votarea secreta, în evulu nostru, aru fi o restringere a publicității fără esemplu, care este chiamata de tribunalulu judecatorescu, a judeca ca cum au lucratu mandatarii ei în cutare obiectu. Toti voim sa fimu falosi, ca ce facem, voim ca sa scia opiniunea publica, ca cum si-au datu parerea fia-care mandatariu, care au primitu misiunea unui cercu de alegere, moralulu insusi nu concede votare secreta.

Acestea a fostu motivele mele generali, de amu fostu în contra votisării secrete.

În specie, de aceea amu fostu în contra, ca cuprinde în sine unu ce, cá cându s'aru aflá unii membri, căroru le-aru lipsi curagiulu sa vorbesca publice.

Pre temeiulu acestoru motive, rogu pre onoratulu congresu sa aiba bunatate a respinge propunerea dlui Borlea, propunendu totu odata sa se primesca motiunea comisiunei insarcinate cu acestu elaboratu. —

Dlu dep. Radulescu : Eu rogu pre dl. dep. Alduleanu sa nu presupuna, în casulu acel'a cându 20 membri voru cere votare secreta, ca aceia nu aru avea curagi sa voteze nominale. Eu suntu pentru votulu minorității.

Dlu dep. Ioanovicu : Motiunea dlui dep. Borlea după parerea mea, nu corespunde principiului și vietiei parlamentare.

În tóte parlamentele este introdusa votisarea cea mai scurta prin radicare și siedere.

Deca se pertracteaza unu obiectu de mare insemnătate, care postesce votisare nominalu, atunci se voteze respectivulu alesu nominalu, cá sa véda lumea intréga, și sa se convinga și alegatorii, ca cum au votisatu, ablegatulu lor. —

Eu inca vréu, cá sa se reduca votisarea secreta, numai la alegeri de persóne, căci atunci alegatorii, póte de fric'a unei imaginate amenintiári nu voiescu a-si dá votulu lor pre fatia, și mai bine facu deca votiseza secretu, de óre-ce ei au de a corespunde numai cugetulu lor. Dara deca cine-va este membru congresuale, atunci sa aiba și curagiulu, a-si esprime publice opiniunea lui și a votá pre fatia pentru ea, și sa primesca și responsabilitatea înainte publiculu și alegatorilor sei. Asiá me rogu sa se primesca propunerea comisiunei.

Dlu dep. Macelariu : Eu inca amu fostu de parerea minorității. Insa nu o amu partinitu pentru aceea ca dóra prin acesta votisare s'aru restringe libertatea, ci cá sa se daparteze tóta umbr'a, cá cum aru fi influintiata parerea unui membru.

Votarea secreta se referéza la casuri momentóse și delicate. CREDU CA DELICATE SUNTU TÓTE DISCUSIUNILE NÓSTRE.

Obiectiunea, ca perdem tempu multu, cându s'aru face propunere de 20 membri pentru votare secreta, nu are locu. Eu credu ca nu se póte presupune asiá ce-va. Iera toc'm'a din contra amu perde tempu mai multu. Despre curagi nu voiu sa

vorbescu nimic'a, căci trebuie ori și care dintre noi sa-si arete curagiulu séu la tóta impregiurarea (asiá este !) de-si totu-déun'a nu este consultu. —

S'au disu ca noi de aceea votisámu pre fatia, cá sa véda lumea, ca cum au votisatu tramisii la congresu și după acest'a sa-i judece.

Eu credu ca decisiunile nóstre aduse se judeca după majoritatea congresului.

Dlu dep. Galu : Eu inca me alaturu lângă propunerea comisiunei, și nu me invoiescu cu propunerea secreta din punctu de vedere practic. Dlu antevorbitoriu dice ca mai alesu atunci aru fi de lipsa cându este o cauza delicata.

Deca suntu cause delicate atunci suntu și siedintie secrete, și din atari siedintie nu iesu voturile nóstre în publicu. Eu credu ca fia-care și va aperi opiniunea sea. Asiá dara eu din punctu de vedere practic me alaturu lângă propunerea comisiunei.

Dlu dep. Gaetanu : Eu nu voiu a me lasa a enará intemplári devenite, din votisarea secreta, și aperta, căci le aflu fără locu. Sciu ca și cu votarea secreta și aperta se potu face destule abuzuri.

Eu nu aflu în votarea secreta o garantia mai mare în privinti'a libertății câtu și a votisării aperte, de óre-ce totulu depinde dela libertatea individuala. Me alaturu insa totusi lângă motiunea comisiunei.

Dlu dep. Marienescu : Eu suntu pentru votarea secreta.

Esc. S. Dlu Presiedinte : Care poltiti sa se radice la valóre de concludu propunerea comisiunei, sa aveți bunatate a ve scúlá. (majoritatea se scóla.) —

Siedinti'a a III se tiene în 18/30 și se incepe la 9 óre. Se verificá protocolulu cu unele modificári ne'nsemnate. După verificare Par. Protosingelu Pope'a face observare, cá în siedinti'a precedentă s'au fostu decisu, cá regulamentul pentru afacerile interne sa se tiparesca și sa se imparta între membrii congresuali. La care observare Esc. Domnulu Presiedinte dice : ca notariatulu sa ingrijasca, cá regulamentul amintitu sa se dea în tipariu și apoi sa se imparta între membri congresuali.

Dupa ce Presiedintele face cunoscutu congresului, cá la Presidiu n'a mai intratu nimicu dela Siedinti'a de eri până la cea de fatia, pune la ordinea dilei proiectulu pentru organizarea Mitropoliei. Deci Dlu deputatu Ianculescu ia cuventulu și se adreseza cátra Congresu în urmatoriulu modu :

Maritu Congresu ! După § 15 alu regulamentulu pentru afacerile interne, care s'au primitu de noi, au de a urmă interpelatiunile membrilor și responsurile presidiliului. Maritu Congresu ! Congresulu presinte pre lângă organizatiunea bisericeii nóstre are de a vindecá și ranele în privinti'a miserei stári a preotimei nóstre. Eu i-mi iau libertate a interpelá pre înaltulu Presidiu, ca are de cugetu, cá în decursulu sesiunei acestui congresu presinte sa puna pre més'a congresului unu proiectu pentru imbunătățirea Preotiloru ? și la acestu respunsu me voiu redicá și eu la cuventu.

Esc. Sea Dlu Presiedinte : Incátu me potu orientá în privinti'a motiunei acesteia, amu de a responde, ca materialulu pentru prelucrarea unui atare proiectu, care are sa vie la ordinea dilei, i-mi lipsesce, și este unu ce naturalu, ca n'amu materialu, care se cere pentru proiectulu acest'a, de óre-ce noi până acum'a n'amu fostu organizati și n'amu fostu în legatura organica, căci ne-au lipsitu putinti'a. Convingerea mea este dara, ca proiectulu acest'a până atunci nu-lu póte luá congresulu la ordinea dilei, până cându respectivii nu se voru ascultá asupra lipselor esistintiei lor. Declaru în capetu pre scurtu, ca până atunci, până pârțile Mitropoliei constitutive adeca : Parochiele Protopresbiteratele, Eparchiele, Metropoli'a insasi și Congresulu nu se voru organizá, nu póte fi vorba despre unu atare proiectu.

Asiá dara sa lasámu lucrulu acest'a sa mérga pre calea sea, ca în fia-care Parochia sa se adune în Sinóde, și acolo sa desbata starea și subsistinti'a lor. De acolo sa mérga parerile la sinodulu protopopescu, unde recensurându-se se voru tramite la sinodulu eparchialu, și apoi dela sinodulu eparchiale va capetá Congresulu cá foru supremu materialulu recerutu, și atunci va puté aduce otárire. Eu ve spunu Dloru, ca multu aterna și dela individualitatea preotiloru nostri, cari suntu seraci, dara totusi după economi'a buna aru putea sa aiba stare bunicica.

Dlu Deputatu Ianculescu : Imi retienu dreptulu a face motiune în privinti'a acest'a.

Escel. Sea Dlu Presedinte: La ordinea di-
lei este proiectul pentru organizarea Metropoliei.
Mai înainte de toate me rogu sa-mi dati voie a me
declara serbatoresce in privinta punctului meu de
manecare in acestu proiectu. Primiti Dloru, ve rogu
odata pentru totu-déun'a afidarea si convingerea
aceea, ca pre mine in elaborarea acestui opu m'a
condusu, si credeti-mi, nu alta tendintia nici altu
cugelu m'a povatuitu, fara numai sentintia cea mare,
santa liberala si basata pre Canóne, care s'au enun-
ciatu inainte de acést'a cu vre-o 600 de ani de
canonistulu celu mare in Biserica n'óstra. In ca-
nonulu 39 din Cartagen'a este manifestata a-
cést'a sentintia din incidentulu interpretárei acestui
canonu, in carele se dice: Ca fie-care preotu este
datoriu, a ascultá pre Episcopulu seu in privinta
promovárii la o trépta mai inalta, in sa déca preotulu
nu asculta atunci, cade si din trépt'a cea mai mica,
acést'a o dice valsamonu celu mai renumitu canonistu.

Aceste le dicu, cá sa depártezu ori-ce umbra
de dictatura din partea episcopului si vréu sa aretu,
cá numai la unu casu salnicu, la unu casu de mare
insemnátate se intrebuintiédia pedéps'a unui preotu
la asemenea casu.

Asiá se dice „officia Ecclesiastica non sune
potestatis Episcopalis, sed Canonum dignitatis et
auctoritatis“. Va sa dica: ca unu episcopu nu intre-
prinde atari mesuri de voi'a loi, ci pe bas'a Canó-
neloru atunci, candu 'lu intetiesce lips'a bisericeii,
cáci precum in politica asiá si in biserica „salus
ecclesiastica est suprema lex.“ Asiá dara cá sa ajun-
gemu salutea bisericeasca mi-am luat de indreptariu
proiectulu acest'a, basatu pre Canonulu care, dice,
ca oficiile ecclesiastice nu suntu ale potestatii epis-
copesci, ci ale autoritáti si dignitáti canóneloru, a-
deca: Episc. este indreptatu a lucrá dupa Canóne.
Acestu principiu mare m'au povatuitu pre mine dela
Alfa pâna la Omega in acestu operatu.

Si asiá unde a-ti avea o nemuliamire in a-
cestu proiectu, sa nu me osânditi, ci sa luati cartea.
s'o deschideti, cá sa ve convingeti, ca este volnicia,
dictatura, octoarea séu ascultarea de canóne, si
luarea in privinta a auctoritáti si dignitáti canó-
neloru? Ve rogu dloru mai departe, sa primiti si
afidarea mea fara indoieila, candu spunu, ca eu n'amu
gasitu in condicia canóneloru n'óstre nici unu canonu,
care aru prejudecá spiritului constitutionalu, pen-
tru ca aflu o vivacitate surprindátore in Canó-
nele Bisericeii n'óstre, care nu suntu fácute de eri
de alaltári, ci din véculu IV-lea pâna in alu
VIII-lea. De atunci pâna astádi n'au mai fostu lipsa
de codificatiune in privinta dogmatica, scolara si
fundatiunale.

Regulárele cele mai rationale suntu depuse a-
colo, de unde se vede, ca parintii in adeveru au
fostu parinti sfinti si scientifici, cáci din aceste
Canóne s'au luat dispusetiuni pentru dreptulu ro-
manu civilu Theodosianu si Iustinianu. Biserica nu
s'a folositu nici odata de drepturi civile, ci totdeun'a
a fostu silita a se aper'a de acést'a, cáci dreptulu
civilu a fostu mai defectuosu de cátu dreptulu bis-
ericescu. Si déca ve va fi voi'a Dloru, sa dati proie-
ctulu acest'a alu meu unu comisiuni spre pertractare,
atunci eu, déca voiu fi pofitu, totdeun'a voiu da deslu-
sire. Sa avemu inaintea ochiloru anse, ca noi toti tre-
buie sa formámu unu trupu intregu bisericescu. Cá
trupulu acest'a sa aiba o viétia norocósa prosperitóre,
este de lipsa sa fimu unu trupu solidariu. (asiá este).
Vedemu ca trupulu nostru este unu ce solidariu si to-
tusi consta din mai multe membre séu párti. Fie-care
parte are designata functiunea sea, in cátu nu póte
d. e partea mân'a sa saversiasca functiunea a altoru
mádule din trupulu meu; ochiulu inca cá parte
din trupu 'si are functiunea sea destinata, si fiindu
ca functiunile aceste trupesci suntu in armonia cea
mai buna, si dela functiunea armonica trupésca atár-
na vivacitatea functiei méle, asiá este si cu trupulu
Metropoliei n'óstre. Suntu multe párti singlarice,
dara tote si au functiunile lor precise si defipte,
fie-care parte sa lucre in armonia cu celelalte parti
si atunci sa infatieséza trupulu metropolitanu cá
unu trupu cu vitalitate, care a primitu nu de adi
pâna mâne viétia, ci pentru totdeun'a.

Acestea avendu-le pre sufletulu meu vi le
impártasiescu, cá toti sa ve puteti dá parerea asupr'a
elaboratului meu dupa propriile convictiuni; dar eu
nu voi fi povatuitu de nici oidea de predilectiune,
ci numai si numai de canónele positive. (Sa trá-
ésca!)

Domnulu deputatu G. Ioanovicu citéza din regu-
lamentulu pentru afacerile interne §. 9. dupa care
in casuri mai momentóse numerulu membriloru de

comisiuni se póte inmulti si fiinduca proiectulu
din cestiune, despre organizarea Metropoliei n'óstre
este de cea mai mare momentósiteate, propune, cá
congresulu sa emita o comisiune cátu de nume-
rósa, care sasi dea parerea, despre proiectu, se
róga in sa, ca déca i s'aru primí propunerea sa se
suspende siedintia pre órecátu tempu, pentru cá sa se
póta intielege membrii asupr'a celoru ce suntu a se
alege in comisiune. Deputatulu Alessiu Popovicu
voiesce cá sa se aduca decisiune, cá elaboratulu
presentatu congresului sa se ia de basa in comisi-
unea alegenda. La acést'a reflectéza

Presedintele, ca parerea generala este, cá pro-
iectulu acesta sa se predea comisiunei fara adausu
„de basa“, (se primesce). Siedintia se suspende
pre unu patrariu de óra.

Redeschisându-se siedintia Dlu deputatu Aldu-
le nu, arata ca in urm'a unei constatauri a mem-
briloru s'au invalu a compune o lista de membrii,
pre carea o predá Presidiulu cu propunerea, cá sa
aléga pre acést'a de membrii ai comisiunei, pre care
ia insemnatu pre lista. Deci Presedintele, dupa ce
face intrebarea, cá primescese numerulu de 27 din
care se constea comisiunea, pentru elaborarea re-
gulamentului de organizatiune a provinciei Mitro-
politane, si din partea congresului se respunde
cu unanimitate afirmativu, cetesce pre urmatorii cá
proposi de membrii ai comisiunei si adeca:

Alduleanu, Branu de Lemény, Puscariu, Popea,
Hanni'a, Metianu, Piposiu, Macelariu si Hodosiu; Mi-
ronu Romanu, Bic'a, Ratiu, Popovicu, Antoniu
Mocioni, Cermena, Alexandru Mocioni, Babesiu, si
Cosma; Iaconovici, Fauru, Dr. Maniu, Pascu, Iancu-
lescu, Seracinu, Popovicu Ioann si Pestanu. Membrii
proposi pentru comisiune se primescu. Dar fac-
cându-se din partea Dlui Deputatu Mironu Ro-
m a n u observarea, ca Dlu Antoniu M o c i o n i
s'a alesu in comisiune, cá tienetoriu de dieces'a
Aradului, róga congresulu sa-si faca rectificare in
privinta acést'a. Dlu deputatu Ianculescu vrea se
receda in favórea Dlui Antoniu Mocioni asemenea
si Dlu deputatu Cermena, in sa Dlu deputatu Dr.
Maniu observa, ca declaratiuni de aceste de rece-
deri aru fi unu casu de precedentia in contr'a
statutului primitu si asiá Presidiulu are singuru nu-
mai sa dispuna, ca cine este alesu in locul Dlui
Mocioni.

Deci Presedintele propune din Eparchia
Caransebesiului pre deputatulu Antoniu Mocioni si
in locul densului, pentru dieces'a Aradului, propune
pre deputatulu Radulescu.

Dlu deputatu Macelariu da deslusire despre
unii membri, cari s'au alesu in comisiune, dar nu
suntu inca presenti, (Mocioni si Babesiu) ca
acei s'au propusu cu acia conditiune, déca voru
sosí, pâna cându comisiunea 'si va incepa agende-
le sale. Dlu deputatu Ioanu Bic'a aru dorí, sa se
aléga o comisiune de 9 barbati, cari au conosciint'a
despre membrii congresnali si acést'a apoi se pro-
puna pre membrii, ce suntu ase alege in comisi-
une. Dni Deputati Boilea, Macelariu, Puscariu a-
fla propunerea Dlui Ioan Bic'a si de prisosu si
celu din urma in contradicere cu regulamentul.

Dlu deputatu Manu: Onoratu Congresu! In-
tre agendele principale ale acestui Congresu nu
sta numai organizarea bisericeii n'óstre, ci dupa
invitatiunea unui § care a facutu posibilu intrun-
irea in Congresu, este o chiamare, ba mai cu séma
in pártile metropoliei n'óstre din Banatu, este unu
lucru fórte durerosu, neregularea afaceriloru pur-
césa din despartirea Ierarchiei románe de cea ser-
bésca. Intru acestea vinu mai intaiu comunele a-
mestecate, care si pâna astadi stau sub jurisdic-
tiunea Ierarchiei serbesci. Toti acesti frati nu potu
gustá din bunatatea cá sa fie alesi, sperámu inse
ca acést'a cestiune se va deslegá pre viitoriu.
Cestiunea care devine din despartirea Ierarchiei
n'óstre de cea sarbésca privitorie la averea biseri-
césca, foundationala si la manastiri este de mare
importantia. Articul de lege XI, care cu referintia
la Metropoli'a n'óstra s'a adusu in diet'a din Pest'a si
anume § 8 din acestu articulu este celu mai vate-
matoriu pentru noi, pentruca a lasatu nedeslegata
acést'a cestiune si ne au indreptatu pre calea legala.
In acestu paragrafu se dice cumca caus'a comuni-
tátiloru mestecate sa se aduca in deslegare prin im-
paciuire reciproca. Déca din partea Congresului
nu s'aru poté aduce o impaciuire atunci partea
neindestulatória trebuie sa purcéda pre calea legi.
Noi in comisiunea alésa nu suntu impededati cá
sa ne dámu parerile asupr'a acestei cestiuni si sa
o tractámu de una cestiune urgiute, asiá dara pro-

ponu emiterea unei comisiuni constatatória din 9
membrii, cari sa se ocupe cu pertractarea acestei
cestiuni si sa propuna unu proiectu congresului
in privinta acést'a. (Se primesce.)

Dlu deputatu Ioanescu dice ca fie-care propu-
nere sa se dea in scrisu Presintelui, la care Dlu
Deputatu Dr. Maniu reflectéza, ca incátu o propu-
nere nu privésce la aducerea unui statulu biseri-
cescu in, sensulu regulamentului, se póte face propu-
nere si oralmente. Dlu deputatu de Lemény cugeta, ca
nu de e lipsa a se face propunerea acest'a formulata
in scrisu, fiindu ca propunerea acést'a nu este noua,
ci ca se amintesce si in cuventulu de deschidere
alu Escel. Sele Mitropoliei si mai departe doresce
a se trece alegerea comisiunei spre care scopu pro-
pune suspenderea siedintiei pre unu patrariu de óra.
Dr. Glodariu in legatura cu propunerea Dlui Manu
face mentiune de amestecurile Ministeriului in afa-
cerile Mitropoliei si se alatura lângu propunerea
dlui Maniu cu acelu adausu sa se faca unu
memorandu, cá pre viitoriu sa se ocolésca atari a-
mestecuri.

Dupa pauza de o $\frac{1}{4}$ de óra redeschidându-se
siedintia, Presedintele face cunoscutu congresului
combinatiunea in privinta membriloru ce suntu de
a se alege in comisiunea, care se elaboréza unu
proiectu, privitoriu la pretensiunile Romániloru fa-
tia cu comunele amestecate cu serbi si fatia cu
fondurile si manastirile, si propune de membri a-
cestei comisiuni pre Dni deputati: Ioanovicu, Ba-
besiu, Romanu, Dimitrieviciu, Pascu, Maniu si Iancu-
lescu. Presidiulu se ofera a servi comisiunei cu
actele sinodali dela din 1864, barbatiloru de in-
credere a-i metropoliei n'óstre, cari au luat parte
la congresulu din Carlovitiu in anulu 1865.

Dlu deputatu Fauru face propunere, ca co-
misiunea acést'a cátu mai curendu sa se constituie
si sa puna elaboratulu pre més'a congresului. Dlu
deputatu... e de parere ca agendele comisiunei ace-
stei'a suntu de mare importantia si grele, si asiá
propune, ca sa i se dea tempu mai indelungatu
pentru pregatirea elaboratului seu.

Dlu deputatu Sigismundu Popovicu propune
sa se faca regula universalu, motiunea dlui depu-
tatu Fauru pentru tote comisiunile. (se primesce).

Dlu deputatu Macelariu face motiune, si róga
pre Presidiu pentru propunerea de membri a unei
comisiuni bugetare carea se fie totu deodata co-
misiune petitiunarie. Presedintele propune spre
primire pre domni deputati:

Ianculescu, Stanu, Popovicu, Cosm'a,
Filipescu, Nicóra si Rosiescu. Dlu deputatu
Macelariu mai propune, ca comisiunea bugetarie
se faca unu elaboratu pâna pe diet'a urma-
tória. Dupa aceste se face din partea dlui de-
putatu Puscariu propunerea, ca comisiunile sa se
adune dupa amédi la 4 óre. La reflectarea dlui
dep. Cosm'a ca e alesu in dóue comisiuni, Pre-
sedintele propune pre dlu deputatu Bonciu in co-
misiunea bugetaria. (se primesce).

Dlu deputatu Ionescu: Onoratu Congresu!
in sfer'a activitáti congresului nostru nu vinu nu-
mai lucruri economice de a se pertractá, ci si lu-
cruri de judecatoria precum suntu cauzele divortia-
le si disciplinare. Eu amu cetitu proiectulu a-
cest'a si nu vedu in trelsulu nici o dispusetiune ca
dupa ce procedura au sa se decida cauzele divortia-
le si disciplinare. In totu proiectulu acest'a nu
afiu nici o lege si nici o procedura in privinta
instantieloru care au sa judece asupr'a cauzelor
divortiale si disciplinari. Procedur'a pentru cauzele
divortiale in Trannia este diferita de procedur'a din
Banatu si Ungaria. In Trannia suntu cá prim'a
instantia scaunele Protopopesci. In Ungaria si Ba-
natu scaunulu Consistoriale. Aceste proceduri suntu
remase dela Ierarchia serbésca si se baséza pre
unu usu. De buna séma de aici inainte trebuie
sa se faca o unitate intre aceste proceduri si pen-
tru tota ierarchia sa fia asemenea numai o lege.
Materialulu acestei proceduri se afla in sántele ca-
nóne. Eu sum de parere ca comisiunea de 27
membri care este insarcinata cu elaborarea pentru
organizarea metropoliei totu odata sa emita din si-
nulu ei o comisiune juridica, care sa elaboreze
un proiectu de procedura pentru trebile divortiale
si disciplinari pentru tota ierarchia, pâna acum a
fostu procedur'a vechia in cauzele divortiale si dis-
ciplinare pentru trecutu buna; in sa acum vedemu
ca in tote procedurile civile se facu reforme.

Dlu deputatu Glodariu: Asiá este.

Dlu dep. Ionescu: Pentru scrisorile care se
schimba in procesele divortiale precum este res-

punulu, replica și celelalte, n'avem în procedură de până acum nici o dispoziție; așa este și în privința ascultărilor marturilor? Totu așa este și în cauză disciplinării. Preotii se judecă și se delatara din funcție și nu se știe după ce lege. Așa dăra eu propun că să se aleagă din comisiunea emisă pentru elaborarea proiectului privitor la organizatiunea metropoliei noastre o alta comisiune juridică ca să elaboreze un proiect de procedura pentru dreptul divorțial și disciplinar.

Esc. Sea Dlu Presedinte: Eu vreau să dau mica deslusire în privința acestă.

Dlu dep. Ionescu a avut totu dreptul (sa audim!) cându a făcutu propunerea sea, pentru ca în adevăr în Ungaria pre vremea aceea până a fostu sub metropoliă serbăscă a existat un sistemă consistorială, care a trecut prin tradiție. Acestă sistemă a fostu compusă din partea unui mirănu român și firesce după Verboöcz. Nu e dăra mirare, deca astăzi un membru alu congresului nationalu nu se pôte multami cu acestă sistemă și i-si ia refugiu la știință juridică din afara. Eu însă rog pre dlu deputatu Ioanescu, că să nu parască și în privința acestă terenul bisericescu, terenul codificării și: canone căci, pre terenul acestă va află un'a mai desăvirsita legislație, decâtu pre partea din afara. Codificatiunea acestă cuprinde în sine tôte dela Alfa până la Omega. Cându se în templa vreo diferință între doi preoti atunci preotii să mērgă la Epp. și săi spuă, că să-i dea voia a-si alege pre unu judecatoriu și judecându-i acestă se va țienē de judecată. În privința competenței înca se află în canone dispoziții prescise, așa dăra n'avem a deduce codificatiunea dela Verböczy ori dela alta codificatiune. În privința procedurii în cauzele divorțiale înca aflăm în Canone dispoziții încātu și procedură protocolară este ertată, și îndigată la părțile mai sarace, care nu potu plăti scrisorile recerute. În canone este așa dăra și competența Instantielor destulu de fixată. Este distru acolo ca, cutare obiectu sa țiene de forulu acestă, cutare de celalaltu, fara sa luam refugiu la Verböczy seu la Stahl, tôte acestea se află și în elaboratulu meu. Firesce eu nu m'amu potutu sa me lasu în tôte părțile, decâtu amu fissatu numai principiile. Ve rog înse, și eu dīcu, deca veti avē bunatate a elaboră și în detaiu unu proiectu în privința acestă, veti face fōrte bine. Spre inlesnire veti află tôte în dreptulu canonicu, unde este vorb'a despre ocarmuirea bisericescă. Mai departe în privința ordinii instantielor este de lipsa sa se stabilēscă 3 instantii și pentru Mitropoliă și adevă: antaia instanția, scaunulu protopopescu, a doua scaunulu Eppescu și a treia scaunulu mitropolitănu. Cea dintăiu instanția este judecatoriă ordinară, apoi instanția a II este foru apelatoriu și deca judecată scaunulu se întarese de consistoriu episcopescu, alta revisiune mai departe nu este. Acestă teoriă corespunde și altor teorii civile și criminale, dăra nu că și cându amu fi luat noi, formatiunea dela judecatoriile civile, căci noi avem bas'a în Canone. Așadara Consistoriulu episcopescu în cauzele matrimoniale este a II și ultimă instanția. În alte casuri înse Consistoriulu episcopescu este, precum în casu de ecesu alu unui preotu, I instanția și Consistoriulu Metropolitanu a II și ultima instanția. În casuri de cērtă între Episcopi este consistoriulu Metropolitanu I și ultimă instanția. Mi pare bine ca Dlu deputatu Ioanescu au adusu acestă întrebare înainte și recomendu motiunea dānsului și deca va fi de trebuința potu sa dau acestei comisiuni instrucțiunea ce amu tipăritu pentru Eparchiă noastră.

Acestă instrucțiune e regulată pre bas'a vechia a bisericii noastre, ea aru fi remasă în Banatu și Ungaria de nu s'aru fi întemplat să vină sub Ierarhia serbăscă. Eu ve marturisesc ca cându mi vinu înainte procese asupra unui preotu pentru cununia clandestină că să nu mi se dīca că eu sum prea aspru le dau îndereptu spre judecare la scaunulu protopopescu, și apoi să vedu ca cum de aspru lu judeca (ilaritate.) Totu deauna se osandesce respectivulu la casare și numai consistoriulu episcopescu mai întrevine în cauză acestă.

Dlu dep. Galu primesc propunerea dep. Ionescu cu modificarea făcută de Esc. dlu presed. și e de parere, ca comisiunea, care se va emite, să constea din membrii, cari au pre deplinu cunoscință juridică teoretică și practice.

Dlu dep. Al. Popoviciu în legătura cu cele precedente află de lipsa a face propunere, ca pre viito-

congresulu să se chīame pre bas'a unei legi constituționale.

Esc. Sea Dlu Presedinte receră pre Dlu deputatu, a luă în considerație cele ce se află în proiectulu asternutu, la pag. 76., pentru ca acolo se dice anumitu de chīamarea la congresu cu deosebire aceea, ca acolo se numescă s i n o d u.

Dlu dep. Hani'a cu privire la propunerea dlui deputatu Galu, carele dice, ca la alegerea membrilor comisiunei însărcinate cu elaborarea unui proiectu de procedura pentru cauzele matrimoniale și disciplinare să se ia în privința la barbati, cari au cunoscință practice juridice, reflectēdia, ca e de acordu cu Dlu propunatori în principiu.

Are însă de a observă, ca trebe să se facă distincțiune între afaceri judiciare civile și criminale de o parte, și între cele bisericesci de alta parte. Judecătoria civilă și gratulēdia, cându pōte termină unu procesu în tempulu celu mai scurtu. Nu e însă totu așa și cu cauzele judecătorești bisericesci și aici are înaintea ochilor cu deosebire procesele divorțiale, cari de multe ori după ce s'au terminat, litigantii earasi se impacă spre a vietui la olaltă. Este dar de parere ca la acestă comisiune să se considere și barbati, cari au prassă și cunoscință deplină în cauzele judecătorești bisericesci.

Esc. Sea Dlu Presedinte reasumandū arată, ca elaboratulu seu cuprinde în sine tratarea obiectului la care sa referēza propunerea dlui Ionescu, pentru ca unde e vorb'a despre protopopiate, despre eparchii, și metropoliă, acolo este totdeodata vorb'a și despre sinode că foruri judecătorești. Mai departe recomanda în privința acestă partea cea din urma a dreptului canonicu.

Dupa acestă s'a primitu alegerea unei comisiuni speciale.

Dlu dep. Macelariu face propunerea, că să se amane alegerea acestei comisiuni pe mâne (se primesc.)

Din ședința a 4-a împartăsimu deocamdată următoarele:

Dupa verificarea protocolului se verifica deputatii Babesiu, Atanasieviciu, și Miclea; și ia știința despre o depesă telegrafică a colonelului Doda, prin care anunția congresului depunerea mandatului.

Deputatulu Borlea face propunerea de a se adresa dietei Ungariei unu memorandū, respective protestu cu privire la proiectulu de lege asternutu dietei Ungariei pentru organizarea școlilor. Deca astă nu s'aru primī se aduca congresulu o rezoluțiune asupra acestui obiectu și să imputernicēscă respective, îndatorescă pre Pré Sânti'a Sea Metropolitanu că Preside congresualu, a face pre basea acestei rezoluțiuni tōți pașii necesari de a împedecă aducerea unei atari legi. Dupa ore care discussiuni asupra acestui obiectu, și adevă cându e de a se pune la ordine dīlei, se otăresce ca deca voru iertă împregiurările și astadi. — Se face alegerea comisiunei pentru fipsarea unei proceduri. — Dr. Tincu e de parere, că să se slēgă o comisiune, care să facă unu elaboratū cu privire la propunerea lui Borlea. Mai târziu se suspende ședința și la redeschidere se alege membrii comisiunei propuse de Dr. Tincu.

Varietăți.

** Anunțu școlasticu.

Inceputul anului școlasticu 1868/9 la institutul teologicu gr. orientalu din Aradu se va luă dela 14 a. c. cal. vechiu; pre carea di tōți elevii acestui institutu au a se infatisiă aici pentru înscriere și intrare în șolulu școlasticu.

Aradu, 18. Septemvre, 1868.

Directiunea institutului teologicu

gr. or. aradanu.

24—1 Publicatiune.

Prin gratiosulu decretu reg. guberniale cu datulu 16. Iuliu 1858 Nr. 12.764 s'a concesu comunității Branulu (District. Fagarasiului) țienerea a douē terguri de țiera în fiecare anu, și adevă unulu în 8 Augustu și altulu în 6. Octombrie, c. a. cărora voru premerge câte una di îndatatele terguri de vite. Acestă se aduce la publica cunoscința.

Branu, 30 Augustu 1868

Oficiulu comunale.

39—1 Inștiințare.

Subscrisulu, înștiințandū aici în Aradu o „Fabrică de aurituri“ are onōre a aduce la cu-

noscința p. t. domnilor nobili — proprietarilor mari — onoratului publicu — și deosebi venerabilei preotimi și reprezentantilor bisericesci; cumca în fabrică sea se află de vendiare totu feliatu de obiecte care de care mai frumose și gingasie aurite, și se potu procură mei alesu Luminarie și Polican d re pentru biserici și stațiōne, precum, Ripidi cu ceru ce complete și anume gaitē în modulu celu mai gustos — pre sēmă bisericelelor române gr. or.

Cu deosebire subscrisulu, întreprinde — fiind — în Ungaria, Transilvania, Banatu și confiniile militare, totu feliatu de „aurituri“ și marmore precum sunt templele și alte cele de lipsa la biserici cum și renōirea auriturilor vechi după modelulu celu mai nou și picant; garantandū totu odata despre lucrulu prompt, durabilu, și servitiu punctualu — pre lângă pretiurile cele mai proporționate și estine. —

Aradu, în Septemvre, 1868.

Georgiu Priegl,

Fabricantū de aurituri în Aradulu vechiu.

25—1 Concursu.

Pentru stațiunea de invetatoriū în clasă III (treia) la școlă normală gr. or. centrală din com. a colectivă Branu este vacantu, De aceea, pentru ocuparea lui se scria, concursu.

Salariulu anualu este de 200 fl. v. a. precum și cartiru gratis —

Rogările pentru acestu postu să se tramita până în 10. Octombrie cal. nou a anului cur: la subsemnata Eforia școlară per Brasiovu la Branu în Moiceiu Inferiōre documentandū concurenții și adevă, cumca întielegu bine și limbă germană —

Branu în 28. Septemvre 1868.

Dela Eforia școlii normale centrale Branene.

I. Persioiu parochu că presedinte.

Publicatiune.

Inscrierile studiosilor la gimnasiulu reg. de statu din Sabiu se va incepe în 28 Septemvre a. c. acesti'a au a se însinua la reg. directiune a gimnasiului. Scolarii cari intra întâiasidata în acestu gimnasiu voru avea a produce, pre lângă atestatul de botesu, testimoniulu școlaru din a 4-a Classă elementară seu din clasă gimnasială, ce o au absolvatū mai pre urma și a solvā taxa de intrare cu 2 fl. 10 xr. v. a.

Cei ce nu se ținu de religiunea catolică suntu datori a se legitimā despre facutele loru însinua la catechetulu loru.

Esamenele de primire și de repetiție se voru incepe în 2 Octomb. la 8 ore dimineața.

Anulu școlaru se va incepe la 1-a Octomvre prin chīamarea spiritului santu și studiosii de religiunea catolică voru avea a se infatisiă spre școlulu acestă la dīu'a numită la 8 ore în institutul gimnasialu. 26—2

24—2 Pentru economii de oi.

În dominiulu Berchiesiu (lângă Clusiu) se află nutrementulu recerutu pentru iernatulu de 1500—2000 de oi; adevă circa 5000 magi de fenu, totu atătea paie și locu aptu de pasiune pentru tōmna și primavēra. Acestea seu suntu de vendutu cu pretiuri moderate, seu va primī dominiulu iernatulu oilorū pre lângă tacsă.

Oferte pre numeru mai micu înca voru fi respectate. Reflectantii binevoiēscă a se adresă până la 15. Octombrie c. n. cătra.

A. Trombitiasiu

(per Mociu în Berchiesiu)

20—3 Concursu.

Stasiunea de parochu din Magerusiu în Tractulu Protopopiatulu alu II. alu Brasiovului devenindū vacantă, prin transfararea preotulu de acolo la parochiă Bodului, se escrie prin acestă concursu.

Competitori la acestă parochiă preotii seu Clerici absoluti, să trimita cererile lorū cu documentele de lipsa, la subscrisulu scaunulu protopopescu până la 30 Septemvre a. c.

Scaunulu protop: gr. or. alu II alu Brasiovului. Brasiovu în 4 Septemvre 1868.

Ioann Petricu, Protopopu.